

2.4. Залучення інвестицій у промисловість шляхом стимулювання створення індустріальних парків, як суб'єктів інноваційного процесу та трансферу технологій

Крім процесу глобалізації, нерівність у розвитку між країнами відбулася більш істотно. Деякі країни ефективно виграли від процесу глобалізації, але деякі не змогли скористатися перевагами, як розвинені країни. Вплив процесу глобалізації на економіку України став предметом дискусій. Однією з головних галузей-катализаторів економіки є промисловість, а подальша важлива галузь промисловості – промислові зони, які останнім часом стали актуальними в економіці.

Мета – проаналізувати роль державного сектору як ініціатора та посередника у спільному інноваційному процесі. Зокрема, він зосереджується на державно-приватному інноваційному процесі на практиці та інноваційних результатах, досягнутих у цьому процесі.

Методологічну основу дослідження складає сукупність загальних та спеціальних методів наукового пізнання, використання яких дало змогу досягнути поставленої мети й забезпечити наукову достовірність і конкретність отриманих теоретичних результатів.

Відповідно до поставленої мети у роботі були використані загальнонаукові та спеціально-наукові методи пізнання, зокрема формально-юридичний, метод правового моделювання та порівняльно-правовий тощо. Метод правового моделювання застосовано в ході розроблення окремих пропозицій для вдосконалення чинного законодавства. За допомогою формально-юридичного методу здійснено аналіз законодавства та його тлумачення з метою виявлення недоліків у правовому регулюванні, прогалин у чинному законодавстві України.

Об'єктом дослідження є правове регулювання залучення інвестицій у промисловість шляхом стимулювання створення індустріальних парків, як суб'єктів інноваційного процесу та трансферу технологій.

Виклад основного матеріалу. У багатьох сферах інновації є обов'язковим компонентом для компаній, які хочуть бути конкурентоспроможними. Це дає їм змогу пристосуватися до швидких і навіть руйнівних змін у технологічному, нормативно-правовому та соціально-

му середовищі, де вони працюють, а також надає засоби для активного проведення та формування цих змін.

Індустріальні парки та інші форми бізнес-агломерацій становлять важливу частину економіки сучасних суспільств не тільки з огляду на їх діяльність зі створення цінності та їх вплив на зайнятість, але й у зв'язку з їх впливом на природне та штучне середовище. і суспільства в цілому.

Індустріальні парки зосереджують дефіцит фінансового та людського капіталу в країнах, що розвиваються, зосереджуючи зусилля в сконцентрованому просторі, знижуючи транспортні та комунікаційні витрати, і, сподіваємося, створюючи полюс зростання з економічними показниками, що поширюються на навколишні райони. Приміщення, призначені для розміщення компаній, призначених для розміщення в них, також містять надію на те, що вони функціонуватимуть як навчальні райони – місця, де обмінюються негласними знаннями, які підвищують рівень доданої вартості в продуктах і виробничих процесах, що призведе до підвищення ефективності та прибутку.

Більшість індустріальних парків розташовані поблизу транспортних об'єктів, таких як залізниці, порти, аеропорти та автомобільні дороги. Деякі з причин виведення індустріальних парків включають наступне:

1. Підвищити концентрацію спеціальної інфраструктури в районі, щоб зменшити витрати бізнесу, пов'язані з інфраструктурою;
2. Залучення нових бізнесів шляхом забезпечення інтегрованої інфраструктури в місці;
3. Зменшити вплив промислових відходів на навколишнє середовище.

Деякі індустріальні парки можуть запропонувати своїм членам такі стимули, як фінансування збільшення податків та митні пільги.

Ефективна регіональна мережа індустріальних парків може створити тисячі нових робочих місць у регіонах. Це зміцнить економічний потенціал громад та створить додану вартість для української промисловості.

Економіка нашої держави потребує потужних стимулів для розвитку. Побудова мережі індустріальних парків – це, зокрема, спосіб для людей залишитися в Україні та повернутися сюди, жити та працювати вдома, у своїй громаді. Таким чином, кожен гектар площі промисловий майданчик може створити близько 50 робочих місць. Тобто середній індустрі-

альний парк — це від тисячі і більше зайнятих громадян. Це важливий показник економічного розвитку регіонів¹.

Україна прагне йти по стопах економічно найуспішніших країн регіону, прагнучи створити більш привабливе інвестиційне середовище. Одним з пріоритетних напрямків на даний момент є розвиток індустріальних парків, які пропонують низку стимулів, які будуть привабливими для міжнародних інвесторів.

Станом на березень 2021 року в Україні зареєстровано 47 індустріальних парків. Більшість із них – 29 – перебувають у комунальній власності, решта – у приватній, державній чи змішаній власності. Найбільша кількість ІП знаходиться в Київській та Львівській областях.

Практично функціонування індустріального парку значною мірою залежить від його керівника та позиції місцевої влади. Так, компанія «Волиця Агро», яку опитував VoxCheck, увійшла до Білоцерківського індустріального парку у 2019 році. Там пропонували інженерні мережі, які вже підключені або готові до підключення до ділянки. Заощадивши час та гроші на прокладці кабелю та отримання дозволів на підключення до комунальних мереж міста, компанія змогла більше інвестувати у свій розвиток. Це планувалося про інвестування \$12 млн. у логістичні об'єкти для зберігання зерна. Як повідомляється, там буде сучасна лабораторія, зерносушарки, силоси для вологого та сухого зерна. Об'єкти зможуть приймати та відвантажувати зерно залізницею та автомобільним транспортом. Підприємству також запропонували готові промислові об'єкти, тому не довелося нічого витратити на проектування та будівництво. За даними компанії, загалом на об'єктах працює 100 осіб².

Оскільки Україна працює над покращенням економічних перспектив країни, широко визнається, що надійна правова система має вирішальне значення. Попереду багато важкої роботи, оскільки Україна вирішує питання верховенства права в країні. Не менш важливим є запровадження чітких правил, що регулюють бізнес-середовище, та прозорої податкової політики.

---

¹ Чернишов О. Ефективний індустріальний парк в Україні може створити понад тисячу робочих місць. *Урядовий портал*. 01.10.2021. URL: <https://www.kmu.gov.ua/en/news/oleksij-chernishov-efektivnij-industrialnij-park-v-ukrayini-zdatenstvoriti-ponad-tisyachu-robochih-misc>.

² Індустріальні парки: більше шуму, ніж технологій. *Vox Ukraine*. 31.05.2021. URL: <https://voxukraine.org/en/industrial-parks-more-noise-than-technology/>.

Поряд з цими зусиллями просувати українську економіку вперед, український уряд прагне створити національну мережу індустріальних парків. Ця ініціатива індустріального парку є ключовим елементом Державної стратегії регіонального розвитку країни на 2021-2027 роки¹. Вона значною мірою запозичена з позитивного досвіду сусідів України з ЄС.

Наразі індустріальні парки в Україні працюють за законом, прийнятим у 2013 році. Він описує загальний процес їх створення, а також містить вимоги до суб'єктів права інтелектуальної власності.

12 травня на засіданні Уряду був прийнятий План заходів на 2021-2023 роки з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки. Документ конкретизує дії держави щодо реалізації регіональної політики, зокрема, визначає терміни та відповідальних виконавців, а також індикатори оцінки результативності їх виконання та налічує 207 заходів, охоплює 34 напрями на досягнення 17 оперативних цілей Стратегії.

Індикаторами виконання заходів стане ухвалення десятків законопроектів та актів Уряду. Такі проекти Законів мають бути розроблені для запровадження системи стратегічного планування в Україні, розвитку індустріальних парків, впровадження заходів енергоефективності².

У найближчі три роки планується розбудова інфраструктури для мережі з 25 індустріальних парків по всій Україні шляхом змін до чинного українського законодавства, що регулює індустріальні парки. Це встановить спрощені процедури запуску та розвитку нових проектів у індустріальних парках³.

Роками індустріальні парки в Україні переживали глибокий застій. Нещодавно ідею перетворити Україну в державу з десятками новітніх промислових точок вирішили реанімувати. Вже розроблено та зареє-

---

¹ Державна стратегія регіонального розвитку країни на 2021-2027 роки. *Урядовий портал*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/regionalna-politika/strategichne-planuvannya-regionalnogo-rozvitku/derzhavna-strategiya-regionalnogo-rozvitku-na-2021-2027-roki-ta-plan-zahodiv-z-yiyi-realizaciyi>.

² Уряд прийняв План заходів з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку. *Асоціація міст України*. 13.05.2021. URL: <https://www.auc.org.ua/povyna/uryad-pryynyav-plan-zahodiv-z-realizaciyi-derzhavnoyi-strategiyi-regionalnogo-rozvytku>.

³ Чернишов О. Україна сподівається, що індустріальні парки зможуть залучити міжнародних інвесторів. *Atlantic Council*. 14.10.2021. URL: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ukraine-hopes-industrial-parks-can-attract-international-investors/>.

стровано в українському парламенті низку законодавчих змін, які мають на меті створити основу для фіскальних стимулів, передбачених для майбутнього покоління індустріальних парків України. При розробці цього законодавства експерти намагалися врахувати інтенсивну міжнародну конкуренцію за інвесторів у цій галузі. Компанії можуть розраховувати на низку переваг, включаючи звільнення від податку на прибуток, а також пільгові умови оренди землі та майна.

07 вересня 2021 р. за № 1710-IX Верховною Радою України був прийнятий Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про індустріальні парки»¹ та деяких інших законодавчих актів України щодо залучення інвестицій у промисловий сектор економіки шляхом стимулювання створення індустріальних парків». Вказаний Закон України прийнято на основі проекту Закону № 4416-1², зареєстрованого у Верховній Раді України 10.12.2020 (далі – Законопроект №4416-1).

Підписанням Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони³ (далі – Угода про асоціацію), Україна прийняла на себе зобов'язання згідно статті 264 зазначеної Угоди застосовувати правила функціонування державної допомоги, визначені статтями 262, 263 (3) або 263 (4) цієї Угоди, та використовувати відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Союзу.

Судами Європейського Союзу надано широке тлумачення статті 107 (1) договору про функціонування Європейського Союзу та визначено,

---

¹ Про внесення змін до Закону України «Про індустріальні парки» та деяких інших законодавчих актів України щодо залучення інвестицій у промисловий сектор економіки шляхом стимулювання створення індустріальних парків: Закон України від 07.09.2021 № 1710-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1710-20#Text>.

² Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про індустріальні парки», спрямованих на залучення інвестицій в промисловий сектор економіки шляхом запровадження стимулів в індустріальних парках. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70639.

³ Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text.

що державна допомога включає в себе поняття допомоги, що надається центральними та місцевими органами влади (провінціями, муніципалітетами, автономними регіонами в межах держави), суб'єктами господарювання, щодо яких держава має контрольний вплив через систему корпоративного управління та які діють під її контролем.

Частиною першою статті 262 Угоди про асоціацію встановлено, що будь-яка допомога, надана Україною або країнами-членами Європейського Союзу з використанням державних ресурсів, що спотворює або загрожує спотворити конкуренцію шляхом надання переваги окремим підприємствам або виробництву окремих товарів, є несумісною з належним функціонуванням цієї Угоди в тій мірі, в якій вона може впливати на торгівлю між Сторонами.

Пунктом «а» частини третьої статті 262 Угоди про асоціацію встановлено, що може вважатися сумісною з належним виконанням Угоди, зокрема, допомога для сприяння економічного розвитку регіонів з надзвичайно низьким рівнем життя або із суттєвим рівнем безробіття.

Крім того, пунктом «е» частини третьої статті 262 Угоди про асоціацію встановлено, що сумісною з належним виконанням Угоди може вважатися, зокрема, допомога для досягнення цілей, дозволених відповідно до правил ЄС щодо горизонтальних блоків виключень та правил щодо горизонтальної і галузевої державної допомоги, яка надається відповідно до викладених у них умов.

При цьому, статтею 19 Закону України «Про міжнародні договори»¹ передбачено, якщо міжнародним договором України, який набрав чинності в установленому порядку, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені у відповідному акті законодавства України, то застосовуються правила міжнародного договору.

Закон України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) був прийнятий на виконання міжнародних зобов'язань України, зокрема, за Угодою про асоціацію, та набрав чинності у повному обсязі 02.08.2017.

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів

¹ Про міжнародні договори: Закон України від 29.06.2004 р. № 1906-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>.

держави чи місцевою ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

Тобто, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:

- підтримка надається суб'єкту господарювання;
- фінансування державної підтримки здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
- підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
- підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

Частина перша статті 4 Закону містить невичерпний перелік форм і, у яких може реалізовуватися державна допомога.

Згідно з частиною першою статті 8 Закону Уповноваженим органом у сфері державної допомоги є Комітет.

Відповідно до пункту 1 частини другої статті 8 Закону д) повноважень Уповноваженого органу належить, зокрема, отримання та розгляд повідомлень про нову державну допомогу від надавачів такої допомоги у порядку, встановлену цим Законом.

Подання повідомлення, його розгляд та розгляд справи про державну допомогу здійснюються в порядку, визначеному розділом 4 Закону.

При цьому статтею 9 розділу 4 Закону встановлено порядок подання повідомлення про нову державну допомогу. Відповідно до частини п'ятої статті 9 Закону повідомлення про нову державну допомогу подаються надавачами державної допомоги Уповноваженому органу у визначеному ним порядку з урахуванням строків розгляду повідомлення та справи про державну допомогу, визначених Законом.

У зв'язку з наведеним звертаємо увагу, що Законопроекти № 5688¹ та № 5689² передбачають низку податкових та митних преференцій для

¹ Проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення сприятливих умов для залучення масштабних інвестицій у промислове виробництво». URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72318.

² Проект Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо створення сприятливих умов для залучення масштабних інвестицій у промис-

учасників індустріальних парків, що надаються за рахунок відповідних бюджетів.

Щодо Законопроекту № 5688

Відповідно до підпункту 1 пункту 1 Законопроекту № 5688, статтю 14-2 Податкового кодексу України пропонується доповнити новим пунктом 142.4, згідно з яким, зокрема, прибуток учасника індустріального парку, включеного до Реєстру індустріальних парків, від здійснення господарської діяльності у сферах переробної промисловості (розділ 1 О, клас 11.07 розділу 11, розділи 13-17, 19-33, крім виробництва підакцизних товарів), або науково-дослідної діяльності (розділ 72 КВЕД 009:2010) виключно на території (в межах) індустріальних парків, звільняється від оподаткування податком на прибуток підприємств протягом десяти послідовних років починаючи з першого числа першого місяця календарного кварталу.

Також, підпунктом 2 пункту 1 Законопроекту № 5688 пропонується доповнити статтю 197 Податкового кодексу України¹ новим пунктом 197.26, згідно з яким звільняються від оподаткування податком на додану вартість операції з ввезення на митну територію України у митному режимі імпорту нового устаткування (обладнання), визначені в частині шостій статті 287 Митного кодексу України. що ввозяться учасниками індустріальних парків, включених до Реєстру індустріальних парків, виключно для власного використання під здійснення ними діяльності у сфер іХ переробної промисловості (розділ 1 О, клас 11.07 розділу 11, розділи 13-17, 19-33, крім виробництва підакцизних товарів), або науково-дослідної діяльності (розділ 72 КВЕД 009:2010) на території (в межах) індустріального парку (без права надання в оренду, лізинг чи передачу в користування третім особам на будь-яких інших умовах), за умови, що відповідні товари виготовлені не раніше ніж за три роки до дати їх ввезення на митну територію України, не були у використанні.

Підпунктом 3 пункту 1 Законопроекту № 5688 пропонується доповнити підпункт 266.4.2 пункту 266.4 статті 266 Податкового кодексу України новим абзацом, згідно з яким сільські, селищні. міські ради та

лове виробництво». URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72319.

¹ Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територіальних громад, мають право встановлювати пільги з податку, що сплачується на відповідній території, з об'єктів нежитлової нерухомості, що знаходяться на території індустріального парку та перебувають у власності учасників індустріального парку, включеного до Реєстру індустріальних парків. Крім того, передбачається, що на такі рішення не поширюватиметься, зокрема, Закон України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Підпунктом 4 пункту 1 Законопроекту № 5688 пропонується доповнити статтю 284 Податкового кодексу України новим пунктом 284.5, згідно з яким в частині плати за землю за земельні ділянки, що входять до складу території індустріальних парків, включених до Реєстру індустріальних парків, нормативну грошову оцінку яких проведено, що використовуються ініціаторами створення індустріального парку. Керуючою компанією індустріального парку та учасниками індустріальних парків, органи місцевого самоврядування можуть:

- встановлювати ставки земельного податку та орендну плату за землі державної та комунальної власності в розмірі, меншому ніж розмір земельного податку, встановлений рішенням відповідного органу місцевого самоврядування для певної категорії земель, що сплачується на відповідній території;

- звільняти від сплати земельного податку.

Щодо Законопроекту № 5689

Згідно з пунктом 1 Законопроекту № 5689 пропонується частину II статті 287 Митного кодексу України¹ викласти у редакції, яка передбачає, зокрема, що при ввезенні на митну територію України від оподаткування митом звільнюються:

- нове устаткування (обладнання), що ввозяться учасниками індустріальних парків, включених до Реєстру індустріальних парків; виключено для власного використання для здійснення ними діяльності у сферах переробної промисловості (розділ 10, клас 11.07 розділу 11, розділи 13-17, 19-33, крім виробництва підакцизних товарів), або науково-дослідної діяльності (розділ 72 КВЕД 009:2010) на території (в межах) індустріаль-

¹ Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.

ного парку (без права надання в оренду, лізинг чи передачу в користування третім особам на будь-яких інших умовах), за умови, що відповідні товари виготовлені не раніше ніж за три роки до дати їх ввезення на митну територію України, не були у використанні та класифікуються за такими кодами згідно з наведеним переліком УКТ ЗЕД.

Звертаємо увагу, що виключення з-під дії Закону підтримки, яка буде надаватися в рамках реалізації заходів щодо створення сприятливих умов для залучення масштабних інвестицій у промислове виробництво, зокрема у формі встановлення пільги з податку, що сплачується на відповідній території, з об'єктів нежитлової нерухомості, що знаходяться на території індустріального парку та перебувають у власності учасників індустріального парку, включеного до Реєстру індустріальних парків прямо суперечить Закону та міжнародним зобов'язанням України за Угодою про асоціацію.

Враховуючи, що Угода про асоціацію матиме вищу юридичну силу порівняно із відповідним Законом (у разі його прийняття в редакції Законопроекту № 5688), надання державної підтримки в рамках реалізації заходів щодо створення сприятливих умов для залучення масштабних інвестицій у промислове виробництво, зокрема у формі встановлення пільги з податку, що сплачується на відповідній території, з об'єктів нежитлової нерухомості, що знаходяться на території індустріального парку та перебувають у власності учасників індустріального парку, включеного до Реєстру індустріальних парків, як це передбачено Законопроектом № 5688, не зважаючи на виключення такої підтримки з-під дії Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»¹, повинно буде здійснюватися з урахуванням положень Угоди про асоціацію та цього Закону.

Правові пропозиції. Отже, передбачені Законопроектами № 5688 та № 5689 заходи підтримки у вигляді звільнення від оподаткування загальнодержавними податками учасників індустріальних парків, встановлення пільгових ставок місцевих податків і зборів та/або повного звільнення від їх сплати для учасників індустріальних парків, звільнення від оподаткування митом містять ознаки державної допомоги і потребують повідомлення про нову державну допомогу до Комітету у встановленому законодавством порядку.

¹ Про державну допомогу суб'єктам господарювання: Закон України від 01.07.2014 № 1555-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1555-18#Text>.

Відповідно до частини четвертої статті 9 Закону нова державна допомога, що підлягає повідомленню, може бути надана лише після отримання відповідного рішення Уповноваженого органу, передбаченого пунктами 1 і 2 частини шостої статті 19 або пунктами 1-3 частини сьомої статті 11 цього Закону.

Отже виходячи з вищевикладеного Законопроекти № 5688 та № 5689 потребують доопрацювань. Зокрема, щодо Законопроекту № 5688:

– з абзацу другого підпункту 3 пункту 1 Законопроекту № 5688 виключити слова «Закон України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»;

– доповнити Законпроект № 5688 новим пунктом наступного змісту: «2. Заходи державної підтримки суб'єктів господарювання, передбачені цим Законом, здійснюються з урахуванням положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Щодо Законопроекту № 5689:

– доповнити абзац четвертий пункту 1 Законопроекту № 5689 після слів «Кабінетом Міністрів України» словами «з урахуванням вимог Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Необхідно також зазначмо, що окремими положеннями проекту Закону № 4416-1 передбачено надання державної підтримки за рахунок, зокрема, коштів державного і місцевих бюджетів на створення та облаштування індустріальних парків, а також ініціатором створення, керуючим компаніям та учасникам таких індустріальних парків.

З огляду на зазначене, пропонуємо:

1) пункт 3 Розділу I проекту Закону № 4416-1, яким передбачено внесення змін до статті 14 Закону України «Про індустріальні парки»¹, пропонуємо також доповнити змінами до частини шостої статті 14, згідно з якими державна підтримка надаватиметься ініціаторам створення, керуючим компаніям та учасникам індустріальних парків, включеним до Реєстру індустріальних парків, з урахуванням положень цього Закону України «про державну допомогу суб'єктам господарювання»;

2) пункт 15 Розділу I проекту Закону № 4416-1, яким передбачено внесення змін до статті 34 Закону України «Про індустріальні парки», доповнити також змінами до частини першої статті 34 Закону виклавши

---

¹ Про індустріальні парки: Закон України від 21.06.2012 № 5018-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5018-17#Text>.

її в такій редакції: «1. Державна підтримка облаштування індустріальних парків може здійснюватися за рахунок коштів державного і місцевого бюджетів та з інших джерел, не заборонених законодавством з урахуванням положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»;

3) розділ I проекту Закону № 4416-1 доповнити новим пунктом, який передбачити внесення змін до статті 35 Закону України «Про індустріальні парки», згідно з якими керуючим компаніям надаватиметься державна підтримка, з урахуванням положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»;

4) статтю 36 Закону України «Про індустріальні парки», яку згідно з пунктом 16 Розділу I проекту Закону № 4416-1 пропонується викласти в новій редакції, пропонуємо доповнити частиною четвертою такого змісту: «4. Державна підтримка учасників індустріальних парків здійснюється з урахуванням положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Крім того, підпунктом 2 пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» проекту Закону № 4416-1 передбачено внесення змін до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», а саме щодо непоширення дії цього Закону на підтримку, яка спрямована на створення та функціонування індустріальних парків на території України згідно із Законом України «Про індустріальні парки».

Враховуючи наведене, виключення з під дії Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» підтримка, яка буде надаватися на створення та функціонування індустріальних парків на території України згідно із Законом України «Про індустріальні парки» суперечить міжнародних зобов'язанням України за Угодою про асоціацію та Закону. Тому, доцільно підпункт 2 пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» проекту Закону № 4416-1 виключити.

Але не дивлячись на всі зміни, які відбуваються в інноваційному процесі щоб стимулювати економічне зростання, були створені індустріальні парки для поєднання промислової діяльності з інфраструктурою, послугами та комерційною діяльністю. Хоча індустріальні парки можуть сприяти економічному зростанню та соціальному розвитку регіону, вони також можуть спричинити негативний соціальний та екологічний вплив. Ці впливи включають забруднення повітря та води, викиди парникових газів, забруднення землі, надмірний видобуток ресурсів, зловживання працею

та соціальні порушення. Ці впливи, у свою чергу, сприяють зміні клімату, деградації навколишнього середовища та погіршенню соціальної тканини¹.

У міру того, як світ заглиблюється в надзвичайну кліматичну ситуацію, компанії зазнають все більшого тиску з боку споживачів, урядів, регуляторів та неурядових організацій, щоб вони діяли більш відповідально та включали екологічні та соціальні гарантії у своє економічне зростання, особливо в ланцюгах поставок.

Еко-промислові парки з'явилися як альтернатива індустріальним паркам, щоб задовольнити цей зростаючий попит, пропонуючи ті самі переваги для бізнесу, забезпечуючи більш відповідальне використання природних ресурсів та зменшуючи ризики зміни клімату. Еко-промислові парки надають низку прямих і непрямих переваг промислового сектору. Підприємства можуть підвищити ефективність використання капіталу, досягти економії витрат на комунальні послуги, виробляти товари, які все більше віддають перевагу світовим споживачам, залучати прямі іноземні інвестиції, збільшувати експорт та отримувати додаткові доходи. Ці та інші переваги вже продемонструвала ініціатива Південної Кореї еко-промислових парків².

Еко-промислові парки - це кластер виробничих підприємств, які об'єднують ресурси та розподіляють вигоди та обов'язки, щоб покращити свої екологічні, економічні та соціальні результати. Перехід до EIP спрямований на уникнення концентрації негативних соціальних і екологічних впливів, які зазвичай пов'язані з індустріальними парками³.

Концепція еко-промислових парків була вперше представлена в 1992 році на Конференції ООН з навколишнього середовища та розвитку в Ріо-де-Жанейро. У 2017 році Група Світового банку (WBG), Організація

---

¹ United Nations Industrial Development Organization; World Bank Group; Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit; Ministry of Trade, Industry and Energy of the Republic of Korea. A Practitioner's Handbook for Eco-Industrial Parks : Toolbox. Washington: World Bank, 2019. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/31456>.

² MOTIE (Ministry of Trade, Industry, and Energy), 2017. Jaesaengeneoji 3020 Ihaenggyehwek (Renewable Energy 3020 Action Plan, in Korean).

³ World Bank Group. Eco-Industrial Parks Emerge as an Effective Approach to Sustainable Growth. World Bank. 2018, January 23. URL: <https://www.worldbank.org/en/news/feature/2018/01/23/eco-industrial-parks-emerge-as-an-effective-approach-to-sustainable-growth>.

Об'єднаних Націй (ЮНІДО) і Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH створили міжнародну структуру для EIP, яка визначає мінімальний соціальний, економічний, екологічний та парковий менеджмент. параметри продуктивності цих парків.

На додаток до відповідності місцевим і національним нормам, кожен еко-промисловий парк має відповідати міжнародним стандартам щодо навколишнього середовища, включаючи ліміти викидів у повітря, правила зайнятості, видобуток води, управління вододілом, обмеження скидання стічних вод, методи утилізації та транспортування відходів, поводження з небезпечними відходами, ефективність використання енергії та ресурсів, забруднення ґрунту та підземних вод, обмеження шуму під час роботи, захист навколишнього середовища та біорізноманіття, а також пом'якшення наслідків зміни клімату та адаптація до них. Параметри соціальної діяльності включають дотримання національних та місцевих нормативних актів щодо прав людини, захисту корінного населення, дискримінації та праці. Економічна відповідність включає національні та місцеві нормативні акти, що стосуються розкриття фінансової інформації, створення робочих місць та розвитку місцевих навичок, сприяння та розвиток місцевого бізнесу, передача технологій та захист інтелектуальної власності, професійне навчання та торгівля. Очікується, що керівництво парку забезпечить дотримання стандартів охорони праці (OHS), правил боротьби з корупцією, запобігання насильству та злочинності, планування землекористування, зонування та надання дозволів, інтелектуальної власності, торгівлі, інформування та готовності до надзвичайних ситуацій, а також місцевих підзаконних актів, пов'язаних з національними правилами. Оптимальна робота парку залежить від системи стримувань і противаг із залученням регуляторів, інспекторів та керівників парків¹, запобігання насильству та злочинності, планування землекористування, зонування та надання дозволів, інтелектуальна власність, торгівля, поінформованість та готовність до надзвичайних ситуацій, а також місцеві підзаконні акти, що стосуються національних правил.

¹ United Nations Industrial Development Organization; World Bank Group; Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit; Ministry of Trade, Industry and Energy of the Republic of Korea. A Practitioner's Handbook for Eco-Industrial Parks : Toolbox. Washington: World Bank, 2019. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/31456>.

У контексті зміни клімату та нестачі водних ресурсів, сталий розвиток, що включає захист навколишнього середовища, стає все більш важливим.

Підраховано, що до 2025 року половина населення світу буде жити в районах із дефіцитом води, тобто в районах, де потреба у воді перевищує кількість доступної води¹. Наразі більше чверті населення світу проживає в регіонах з надзвичайно високим рівнем водного стресу². Через зростання навантаження на водні ресурси зростає конкуренція між водокористувачами — промисловими, сільськогосподарськими та муніципальними, а також націями, які мають спільні водні об'єкти. Наприклад, станом на серпень 2019 року дані показали, що Катар, Ізраїль та Ліван переживають «надзвичайно високий» рівень водного стресу, оскільки зрошуване землеробство, промисловість та муніципалітети споживають в середньому понад 80% наявних запасів щороку³. За оцінками, Пакистан досягне абсолютного дефіциту води до 2025 року⁴. Багато водокористувачів не тільки надмірно вилучають водні ресурси, але водночас забруднюють їх стічними водами.

Викиди з фабрик і промислових парків сприяють кліматичній кризі та становлять значні ризики для здоров'я громад, які оточують ці промислові райони. За даними Міжурядової групи експертів зі зміни клімату, промисловість була відповідальна за 30% глобальних викидів парникових газів у 2010 році. Викиди парникових газів, пов'язані з промисловістю, з 1970 року збільшилися більш ніж вдвічі і продовжують збільшуватися; ці викиди вищі, ніж викиди парникових газів з інших секторів кінцевого споживання⁵. На додаток до викидів парникових

¹ WHO. Fact sheets. Drinking-water. WHO. World Health Organization. 2019, June 15. URL: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/drinking-water>.

² Hofste, R. W., Reig, P., & Schleifer, L. 17 Countries, Home to One-Quarter of the World's Population, Face Extremely High Water Stress. World Resources Institute. 2019, August 6. URL: <https://www.wri.org/insights/17-countries-home-one-quarter-worlds-population-face-extremely-high-water-stress>.

³ UNEP. Water stress: Why integrated management matters. UNEP. Story. Water. 2019, August 19. URL: <https://www.unep.org/news-and-stories/story/water-stress-why-integrated-management-matters>.

⁴ Al Jazeera. Pakistan's Water Crisis. Climate News. Al Jazeera. 2021, April 15. URL: <https://www.aljazeera.com/progrm/101-east/2021/4/15/pakistans-water-crisis>.

⁵ Fishedick M., J. Roy, A. Abdel-Aziz et al. 2014: Industry. In: Climate Change 2014: Mitigation of Climate Change. Contribution of Working Group III to the Fifth

газів з більшості промислових районів викидаються забруднювачі, включаючи дрібний пи́л, важкі метали, леткі органічні сполуки та поліциклічні ароматичні вуглеводні. Численні дослідження показали, що мешканці, які живуть поблизу промислових районів, мають більшу поширеність респіраторних та серцево-судинних захворювань, симптомів алергії, гострого захворювання очей, раку легенів і матки, несприятливих результатів вагітності, термінальної стадії ниркової недостатності тощо¹. Еко-промислові парки надають підприємствам і ширшому промислово-му сектору можливість впровадити згадані покращені методи управління та екологічності в своїх ланцюгах поставок.

Уряди багатьох країн, включаючи Бангладеш, Китай, Колумбію, Єгипет, Індію, Японію, Марокко, Південну Корею, Таїланд, Туреччину та В'єтнам, визнають важливість включення екологічно стійких підходів у виробництво та планують розширити інклюзивну та стійку індустріалізацію шляхом розробки національних структур еко-промислових парків². У 2000 році діяло менше 50 еко-промислових парків; цей показник зріс до понад 300 еко-промислових парків, які діють або розробляються сьогодні по всьому світу, з кластерами, які включають великі корпорації, такі як H&M Group, VF Corporation і PVH Corp³. Еко-промислові парки є перспективною альтернативою індустріальним паркам як у країнах, що розвиваються, так і в розвинених країнах.

Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change. Cambridge, United Kingdom; New York, USA.

¹ Eom, S. Y., Choi, J., Bae, S. et al. Health effects of environmental pollution in population living near industrial complex areas in Korea. *Environmental Health and Toxicology*. 2018. № 33 (1). URL: <https://doi.org/10.5620/eht.e2018004>.

² United Nations Industrial Development Organization; World Bank Group; Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit; Ministry of Trade, Industry and Energy of the Republic of Korea. A Practitioner's Handbook for Eco-Industrial Parks : Toolbox. Washington: World Bank, 2019. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/31456>.

³ World Bank Group. Eco-Industrial Parks Emerge as an Effective Approach to Sustainable Growth. *World Bank*. 2018, January 23. URL: <https://www.worldbank.org/en/news/feature/2018/01/23/eco-industrial-parks-emerge-as-an-effective-approach-to-sustainable-growth>.